

ที่ สฎ ๐๐๐๓/ว ๑๑๕๖

ถึง หัวหน้าส่วนราชการ

สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี ขอส่งสำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๐.๖/- ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เกี่ยวกับการขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญและบำเหน็จ ตกทอดเกินอายุความ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

สำนักงานคลังจังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ ส่วนบริหารการจ่ายเงิน ๑ โทร. ๔๕๓๙, ๔๕๔๐

ที่ กค.๐๔๒๐.๖./

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง การขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญและบำเหน็จตกทอดเกินอายุความ

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง (ผ่านรองอธิบดี)

๑. เรื่องเดิม

ด้วยส่วนราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ขอให้กรมบัญชีกลางพิจารณาสั่งจ่าย เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และบำเหน็จตกทอด ให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และบำเหน็จตกทอดที่ได้มายื่นเรื่องขอรับเงินตามประเภทดังกล่าวเกินอายุความตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ พลตรี สุริโย อินทร์บำรุง นายทหารปฏิบัติภารกิจพิเศษประจำหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ สังกัดกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ มายื่นเรื่องขอรับบำนาญ และบำเหน็จดำรงชีพ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ โดยระยะเวลาได้ล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดมาประมาณ ๑ ปี (ครบกำหนดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓)

๑.๒ จำเอก ณรงค์ อนุสนธิ นายทหารประทวนกองหนุนมีเบี้ยหวัด ซึ่งพ้นจากกองหนุนมีเบี้ยหวัดย้ายประเภทเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภท ๑ สังกัดกรมกำลังพลทหารเรือ กองทัพเรือ มีสิทธิรับบำเหน็จเหตุทดแทน ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ มายื่นเรื่องขอรับบำเหน็จเหตุทดแทน เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยระยะเวลาได้ล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดมาประมาณ ๒ ปี (ครบกำหนดเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑)

๑.๓ จำอากาศเอก แสนชัย จินดาน้อย นายทหารประทวนกองหนุนมีเบี้ยหวัด ซึ่งพ้นจากกองหนุนมีเบี้ยหวัดย้ายประเภทเป็นกองหนุนชั้นที่ ๓ ประเภท ๑ สังกัดกรมขนส่งทหารอากาศ กองทัพอากาศ มีสิทธิรับบำเหน็จเหตุทดแทน ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๗ มายื่นเรื่องขอรับบำเหน็จเหตุทดแทน เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยระยะเวลาได้ล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดมาประมาณ ๓ ปี (ครบกำหนดเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐)

๑.๔ จำโท ประสาน นุชน้อย ข้าราชการทหาร สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองทัพเรือ ลาออกจากราชการ มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๓๗ มายื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยระยะเวลาได้ล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนดมาประมาณ ๖ ปี (ครบกำหนดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๗)

๒. กฎหมายและระเบียบ

๒.๑ พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔

มาตรา ๑๐ สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุความสามปี

มาตรา ๕๑ วรรคสอง การขอให้สั่งจ่ายและการสั่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

/ ๒.๒ ระเบียบ...

๒.๒ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พ.ศ. ๒๕๒๗

ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง การสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมาย ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘

๒.๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๙๓/๙ สิทธิเรียกร้องใด ๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดสิทธิเรียกร้องนั้น เป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๑๙๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่งอายุความนั้นเสียก็ได้ แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกหรือผู้ค้าประกัน

มาตรา ๑๙๓/๓๐ อายุความนั้นถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะให้มีกำหนดสิบปี

๓. ข้อเท็จจริง

๓.๑ กรณีที่ผู้รับบำเหน็จบำนาญยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเกินระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ๓ ปี นั้น เคยมีกรณีที่กระทรวงกลาโหมได้เสนอเรื่องการขอรับบำนาญของ จ่านายสิบ นักรบ พุ่งโตมร ซึ่งได้ยื่นขอรับบำนาญเกินกว่า ๓ ปี โดยขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กระทรวงการคลังสั่งจ่ายบำนาญให้แก่จ่านายสิบ นักรบ พุ่งโตมร โดยอ้างกรณีของนายร้อยตำรวจโท มงคล ภมรมานพ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ว่า การยื่นเรื่องขอรับบำนาญเมื่อพ้นอายุความแล้วนั้น ถ้าทางราชการเห็นสมควรเพื่อความยุติธรรมจะจ่ายบำนาญย่อมกระทำได้หาเป็นความผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใดไม่ ทั้งยังเป็นการอันสมควรและยุติธรรมแก่ผู้ซึ่งได้ทำงานให้แก่รัฐบาลด้วยดี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติอนุมัติให้กระทรวงการคลังสั่งจ่ายบำนาญให้จ่านายสิบ นักรบ พุ่งโตมร ได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ กค . ๑๐๖๔๔/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๐๓ (เอกสารแนบ ๑) ซึ่งหลังจากกรณิดังกล่าวกรมบัญชีกลางได้นำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะรัฐมนตรีข้างต้นถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาอนุมัติสั่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญและบำเหน็จตกทอด ให้แก่ผู้มีสิทธิโดยมิได้นำอายุความมาบังคับใช้

๓.๒ สำนักกฎหมาย (สกม.) ได้ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ บำเหน็จตกทอดเกินระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

๓.๒.๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ตอบข้อหารือสำนักงานคลังเขต ๗ และ สำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ (สรจ.) รายงานยเฉลิม นิลโมทย์ และนายทฤทัย จิระตระการวงศ์ ไว้ว่า แม้ว่ามาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ จะกำหนดสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติให้มีอายุความ ๓ ปีก็ตาม แต่เนื่องจาก ได้เคยมีแนวการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรณีการยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเกิน ๓ ปี ไว้ว่า การยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเมื่อพ้นกำหนดแล้วนั้น ถ้าทางราชการเห็นสมควรเพื่อความยุติธรรมจะจ่ายบำนาญให้ก็ย่อมกระทำได้หาเป็นการผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใดไม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จ่ายบำนาญแก่ผู้ที่ยื่นเรื่องขอรับเกิน ๓ ปีได้ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนั้น สำนักงานคลังเขต ๗ และ สรจ.

/ จึงสามารถสั่ง...

จึงสามารถส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ นายเฉลิมและนายหฤทัย ได้ และการยื่นขอรับบำเหน็จตกทอด พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ไม่ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้ จึงต้องนำอายุความ สืบปีตามมาตรา ๑๙๓/๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ (เอกสารแนบ ๒ และ ๓)

๓.๒.๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ตอบข้อหารือสำนักงานคลังเขต ๕ รายจำเอก เลอพงษ์ วิชัยคำมาตย์ ว่า สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญมีอายุความสามปีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ สิทธิเรียกร้องขาดอายุความ จึงหมดสิทธิในการยื่นเรื่องขอรับบำนาญ (เอกสารแนบ ๔)

๓.๒.๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตอบข้อหารือ สรจ. รายจำเอก รัชชี สิทธิรส ว่า ข้อบังคับ กระทรวงกลาโหมว่าด้วยเบี้ยหวัด พ.ศ. ๒๔๙๕ ไม่ได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้ จึงต้องนำอายุความสืบปี ตามมาตรา ๑๙๓/๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ สิทธิเรียกร้องขาดอายุความ จึงหมดสิทธิในการยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัด (เอกสารแนบ ๕)

๓.๒.๔ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตอบข้อหารือ สรจ. ว่า การพิจารณาเรื่องอายุความ สกม. ได้พิจารณาเป็นรายกรณีไปว่ากรณีใดมีเหตุอันควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่ หากมี สกม. ก็จะไม่ยกประโยชน์แห่งอายุความให้ จึงให้ สรจ. ใช้หลักการพิจารณาดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติ (เอกสารแนบ ๖)

๓.๒.๕ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ตอบข้อหารือ สรจ. เพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๐ บัญญัติให้สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญมีอายุความ สามปีหากผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญไม่ได้ใช้สิทธิภายในอายุความดังกล่าว ผู้ที่มีอำนาจส่งจ่ายบำเหน็จ บำนาญย่อมมีสิทธิที่จะปฏิเสธการจ่ายบำเหน็จบำนาญตามสิทธิเรียกร้องนั้นได้ แต่อย่างไรก็ดี กรณีมีเหตุอันควร เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมผู้ที่มีอำนาจส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ จะสละประโยชน์แห่งอายุความและ จ่ายบำเหน็จบำนาญให้ก็ย่อมกระทำไม่ได้ไม่เป็นการผิดหรือละเมิดกฎหมายแต่ประการใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๙๓ / ๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้การขอให้ส่งจ่ายและการส่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญเป็นไปตามระเบียบ ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลาง มอบหมายที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ เป็นผู้มีอำนาจส่งจ่าย บำเหน็จบำนาญ ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ดังนั้น อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายให้ส่งจ่ายบำเหน็จ บำนาญ จึงมีอำนาจในการพิจารณาสละประโยชน์แห่งอายุความกรณีสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญ ขาดอายุความเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (เอกสารแนบ ๗)

๔. ข้อเสนอแนะ / พิจารณา

แนวทางการตอบข้อหารือของ สกม. และการดำเนินการส่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ บำเหน็จตกทอดที่ผ่านมาสรุปได้ว่ามี ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การสละประโยชน์แห่งอายุความแล้วอนุมัติส่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ โดยอ้างอิงแนวทางการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะรัฐมนตรีซึ่งเคยวินิจฉัยไว้ว่า การยื่นเรื่อง ขอรับบำนาญเกินกว่าอายุความกำหนด ถ้าทางราชการเห็นสมควรเพื่อความยุติธรรมจะจ่ายบำนาญ ย่อมกระทำไม่ได้หาเป็นความผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใดไม่ ทั้งยังเป็นการอันสมควรและยุติธรรม

/ แก้วซึ่งได้ทำงาน....

แก่ผู้ซึ่งได้ทำงานให้แก่รัฐบาล หากใช้แนวทางนี้ สกม. แจ้งว่า อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายให้ส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ มีอำนาจในการพิจารณาสละประโยชน์แห่งอายุความได้

แนวทางที่ ๒ การไม่สละประโยชน์แห่งอายุความ จึงไม่อนุมัติส่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ โดยถือปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด คือสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญมีอายุความ ๓ ปี สรจ. มีความเห็น ดังนี้

๔.๑ การสละประโยชน์แห่งอายุความตามแนวทางที่ ๑ ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญมีอายุความ ๓ ปี ดังนั้น การไม่นำกฎหมายมาบังคับใช้สมควรแก้ไขกฎหมายโดยยกเลิกมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แต่อย่างไรก็ตามหากดำเนินการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว สกม. แจ้งว่า สิทธิในการขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ บำเหน็จตกทอดยังคงมีอายุความ ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๙๓/๙ และ๑๙๓/๓๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และอธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายให้ส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญยังสามารถที่จะสละประโยชน์แห่งอายุความ ๑๐ ปี ได้อีกตามมาตรา ๑๙๓/๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๔.๒ กรณีไม่สละประโยชน์แห่งอายุความและถือปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ โดยเคร่งครัด และไม่นำมาตรา ๑๙๓/๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้ จะทำให้การส่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ บำเหน็จตกทอดเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และได้รับการพิจารณาเท่าเทียมกัน เนื่องจากการใช้ดุลยพินิจในการสละประโยชน์แห่งอายุความอาจทำให้แนวทางการพิจารณาไม่มีมาตรฐานและอาจมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นในภายหลังได้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเรื่องอายุความ การยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และบำเหน็จตกทอดของสำนักงานคลังเขต และ สรจ. เป็นแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่มีข้อโต้แย้ง จึงเห็นสมควรให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๔.๒ โดยเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากชอบด้วยคำริ ขอดีโปรดสั่งการเพื่อถือปฏิบัติในการส่งจ่ายเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และบำเหน็จตกทอดตามข้อ ๔.๒ ต่อไปด้วย

Handwritten notes:
กรมบัญชีกลาง
เรื่องกฎหมายขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ และบำเหน็จตกทอด
ในกรณีการไม่สละประโยชน์แห่งอายุความ มาตรา ๑๐
มาตรา ๑.๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
ซึ่งไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย
ที่บัญญัติไว้ และเป็นการไม่ยุติธรรม
กับข้าราชการที่ ๑.๑ ที่ไม่สละประโยชน์แห่งอายุความ
จึงเห็นสมควรให้ถือปฏิบัติตามข้อ ๔.๒

Signature: นางสาวพรวิชัย เดชอมรชัย
(นางสาวพรวิชัย เดชอมรชัย)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ

Signature: นายรังสรรค์ ศรีวรรคศาสตร์
(นายรังสรรค์ ศรีวรรคศาสตร์)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กระทรวงการคลัง
 ฉบับที่ ๒๕๐๑ วันที่ ๑๕ ต.ค. ๐๓
 เลขที่ ๓๐๕๗
 วันที่ 13/๑๑/๐3
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ กค. ๑๐๖๕๕/๒๕๐๓

๑๓ ตุลาคม ๒๕๐๓

15182
19.ค.ค.2503

เรื่อง บ้านอายุของ จ่านายสิบ นักรบ พุงโคม

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกเกี่ยวกับเรื่องนี้

ด้วยกระทรวงกลาโหมได้เสนอเรื่อง บ้านอายุของ จ่านายสิบ นักรบ พุงโคม เพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามบันทึกที่ไต่ส่งมาพร้อมนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๓ ลงมติอนุมัติให้กระทรวงการคลังส่งจ่ายบ้านอายุให้จ่านายสิบ นักรบ พุงโคม ได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเสนอ

จึงขอเรียนมา ได้แจ้งให้กระทรวงกลาโหมดำเนินการต่อไปด้วยแล้ว.

๑๐๖๕๕/๒๕๐๓
 พงษ์เทพ
 14.ค.ค.2503

ขอแสดงความนับถืออย่างนี้

พ.ว. พ.ว.

(นายบุญ บวรสุทธิ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ.นพ
ส.นพ

กองนิติกรรม.

17๐ ๐.๐3

๑๐๖๕๕/๒๕๐๓
 พ.ว. พ.ว.
 19.ค.ค.๒๕๐3

15182
 19.ค.ค. ๒๕๐3

บันทึก

เรื่อง บ้านนางของ จานายสิม นักรบ พงโคม

กระทรวงกลาโหมรายงานว่า ทางราชการได้สั่งให้ จานายสิมนักรบ พงโคม
 ออกจากประจำการเพราะครบเกษียณอายุ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๔๔ และจานายสิม
 ผู้นี้อ้างว่าได้เคยยื่นเรื่องว่าขอบ้านนาง ๑ หลังที่มณฑลทหารบกที่ ๔ ครั้งหนึ่ง เมื่อเดือน
 พฤษภาคม ๒๔๔๔ โดยมีบัญชีการมณฑลทหารบกที่ ๔ มีรับรองว่าเป็นความจริง แต่เรื่อง
 ได้มีคำสั่งให้ไม่สามารถจะคนหาได้ เพราะในขณะนั้นอยู่ในระหว่างสงคราม และ
 ต่อมาเมื่อต้นปี ๒๕๐๐ จานายสิมนักรบ พงโคม จึงได้ไปติดตามเรื่องบ้านนางที่มณฑล
 ทหารบกที่ ๔ ทราบว่าเรื่องราวได้เกิดขึ้นไว้แล้ว จึงได้จัดทำเรื่องราวขอรับบ้านนาง
 ขึ้นใหม่ ทางส่วนราชการคนสังกัดได้สั่งไปยังกระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๐๐
 กระทรวงกลาโหมได้ตรวจพิจารณาและมีหนังสือขอกระจายไปยังกระทรวงการคลัง
 เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๐ และกระทรวงการคลังได้มีหนังสือ (๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๐)
 ขอทราบว่ามีเจ้าหน้าที่ของงานใดเคยยื่นเรื่องราวไว้แล้ว เมื่อประมาณเดือน
 พฤษภาคม ๒๔๔๔ นั้น ทราบโดยข้างไร มีหลักฐานของทางราชการอย่างไรบ้าง และ
 จานายสิมนักรบ ได้เคยติดตามเรื่องของคนไทยมีหลักฐานในทางราชการอย่างไรบ้างหรือไม่
 กระทรวงกลาโหมจึงได้ส่งเรื่องไปให้ส่วนราชการคนสังกัดตรวจสืบค้น จึงมีรายงาน
 ว่า หลักฐานของทางราชการคือเอกสารบัญชีกลางหนังสือปี ๒๔๔๔ คนในพบ เพราะ
 เอกสารเหล่านั้นได้ถูกปลวกกัดกินจนหมด คงมีแต่เจ้าหน้าที่ผู้หน้าที่จัดทำเรื่องราวขอ
 เบี้ยหวัดบำเหน็จบ้านนางในครั้งนั้นรับรองว่า จานายสิมนักรบ พงโคม ได้ยื่นเรื่องราว
 ขอบ้านนางเมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๔๔๔ จริง และได้เคยเห็นจานายสิมนักรบไปติดต่อ
 เกี่ยวกับเรื่องราวขอบ้านนางของคน ซึ่งกระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวง
 การคลังแล้ว (๒๒ มิถุนายน ๒๕๐๒) แต่กระทรวงการคลังได้มีหนังสือตอบ (๒๔ สิงหาคม
 ๒๕๐๒) ว่า ความจำของบุคคลนั้นในอาจจะเชื่อถือได้ เพราะว่าเป็นเวลาล่วงเลยมาถึง
 ๕๘ ปีมาแล้ว อาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ จึงพิจารณาส่งจ่ายบ้านนางให้ไม่ได้
 เพราะเป็นการคงหาความมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านนางข้าราชการ
 พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งกระทรวงกลาโหมเห็นว่า พระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านนางข้าราชการ พ.ศ.
 ๒๔๔๔ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๔๔ มาตรา ๕๐ บัญญัติไว้ว่า สิทธิในการ
 ขอรับบำเหน็จบ้านนางปกติตามพระราชบัญญัติใหม่ตามความ ๓ ปี แต่ความจริงจานายสิม
 ผู้นี้ออกจากประจำการเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๔๔ จึงเป็นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติ
 บำเหน็จบ้านนางข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๔๒ เพราะจานายสิมนักรบมีตำแหน่งเป็น
 สัสดีอำเภอมีฐานะเป็นข้าราชการกลาโหมพลเรือนประเภทสามัญ จึงจะคงพิจารณา
 ความมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านนางข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๔๒
 กระทรวงกลาโหมได้ส่งเรื่องไปให้ส่วนราชการคนสังกัดเพื่อพิจารณาแล้ว
 รายงานว่า จานายสิมนักรบ พงโคม ได้เคยยื่นเรื่องราวขอรับบ้านนางไว้ครั้งหนึ่งเมื่อ

พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นความจริง ทราบกับมีนายทหารผู้ใดโดยเห็นจำนวน ๘ นาย เป็นพะยาน
ที่มีรองวาจานายสิมผู้ใดไปศึกษาเรื่องราวขอรับบำนาญในครั้งนั้นจริง กระทรวงกลาโหม
จึงได้นำหนังสือตอบไปยังกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๔๘๒ กระทรวง
การคลังได้หนังสือตอบ (๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๓) ว่า หลักฐานในเรื่องนี้เพียงพะยาน
บุคคลซึ่งมีรองวาจานายสิมผู้ใดกับ พงษ์โลมร ไปศึกษาจากเจ้าหน้าที่ตมตทหารบกที่ ๔
เพื่อเป็นเรื่องราวขอรับบำนาญ แต่ไม่มีหลักฐานเอกสารของทางราชการกองกลางโยนยื่น
จึงไม่อาจรับพิจารณาได้ เพราะกรณีเช่นนี้การอ้างพะยานบุคคลไม่เป็นหลักฐานเพียงพอที่
จะรับฟังได้ ซึ่งกระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่กระทรวงการคลังไม่ยอม
ใช้หลักฐานพะยานบุคคลในกรณีดังกล่าวแล้ว ในคราวกระทรวงการคลังได้อาศัย
หลักฐานที่ใด แม้การพิจารณาในศาลยุติธรรมก็ยังคงอาศัยพะยานบุคคลเป็นหลักฐานใน
การพิจารณาชี้ขาด อนึ่ง เรื่องห้ามองค์คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยตีความเรื่อง บำนาญ
ของนายร้อยตำรวจโท มงคล ภรมานพ กรมขอรับบำนาญเกินอายุความ ๖ ปี คณะ
กรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐบาลมีอำนาจจ่ายบำนาญให้นายร้อยตำรวจโท
มงคล ภรมานพ ได้ ไม่เป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย กระทรวงกลาโหมจึงขอให้ นาย
นายกรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กระทรวงการคลังส่งจ่ายเงินบำนาญให้แก่เจ้านายสิม นักรบ
พงษ์โลมร และโกเสนอ เอกสารเกี่ยวกับเรื่องนี้มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย ดังได้แนบ
มาพร้อมนี้

กรมบัญชาตของนายร้อยตำรวจโท มงคล ภรมานพ ตามที่กระทรวงกลาโหม
อ้างถึงนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ว่า การยื่นเรื่องราวขอรับบำนาญ เมื่อ
พ้นกำหนดแล้วนั้น ถ้าทางราชการเห็นสมควรเพื่อความยุติธรรม จะจ่ายบำนาญให้ก่อน
กระทำก็ได้ หากเป็นการผิดหรือละเมิดกฎหมายแต่ประการใดไม่ และการยอมจ่าย
บำนาญให้ไปนอกจากจะมีเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังเป็นการให้ค่าที่ปฏิบัติอัน
สมควรและยุติธรรมแก่ผู้ซึ่งได้ทำงานให้แก่รัฐบาลด้วยดี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้ว
ลงมติเห็นชอบด้วยตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า ปัญหาเรื่องนี้เพียงกันในข้อเท็จจริงคือ
กระทรวงการคลังว่าเจ้านายสิมนักรบ พงษ์โลมร ยื่นขอรับบำนาญเกินกำหนดเวลา กระทรวง
กลาโหมว่ายื่นภายในกำหนดแล้ว เรื่องราวที่ยื่นไว้หลาย ข้อเท็จจริงจะเป็นประการใดก็
แม้จะยื่นพ้นกำหนดก็จ่ายบำนาญให้ได้ การรัฐบาลเห็นสมควรจ่ายให้ ดังกรณี ตรี: หะ: มงคล
ภรมานพ หรือจะเป็นตัวอย่างอื่น ๆ และเห็นว่าราชการควรระวังออกจากราชการไป และ
ปฏิเสธให้รับบำนาญแล้วจะไม่ยื่นเรื่องราวขอรับบำนาญนั้น ไม่จำเป็น
ไม่ก็ได้ เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

พ.ต.ท. นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นด้วยที่ว่า ข้อเท็จจริงจะเป็น
ประการใดก็ แม้จะยื่นพ้นกำหนดก็จ่ายบำนาญให้ได้อา ในเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
จึงขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา.

บันทึกข้อความ

๒๖ ๖ ๖๓
ผู้ตรวจการ
๒๖ ๖ ๖๓

ส่วนราชการ กรมบัญชีกลาง สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง
 กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ โทร. ๐-๒๒๗๓-๙๖๐๗

ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ ๑๗๙๓ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอรหัสสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติ

เรียน คลังเขต ๗

ตามที่ได้ขอหารือกรณี นายเฉลิม นิลโมทย์ เป็นเรื่องขอรับบำเหน็จ ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ เมื่อพ้นกำหนดอายุความ ๓ ปี ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ แล้ว ในกรณีนี้คลังเขต ๗ จะพิจารณาส่งจ่ายบำเหน็จให้แก่ นายเฉลิม ได้หรือไม่ นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๐ จะกำหนดสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติให้มีอายุความ ๓ ปีก็ตาม แต่เนื่องจากได้เคยมีแนวการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรณีการยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเกิน ๓ ปี ไว้ว่า การยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเมื่อพ้นกำหนดแล้วนั้น ถ้าทางราชการเห็นสมควรเพื่อความยุติธรรมจะจ่ายบำเหน็จบำนาญให้ก็ย่อมกระทำได้ หากเป็นการผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใดไม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จ่ายบำนาญแก่ผู้ยื่นเรื่องขอรับเกิน ๓ ปี ได้ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนั้น คลังเขต ๗ จึงสามารถส่งจ่ายบำเหน็จให้แก่ นายเฉลิม ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสมภพ บัณฑิตวิพากษ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓
๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

สำนักกฎหมาย

กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ โทร. 4443

ที่ กค 0406.5/ 000 360

วันที่

11 กรกฎาคม 2551

เรื่อง ตอบข้อหารือเกี่ยวกับอายุความในการขอรับบำเหน็จบำนาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ

ตามที่ขอหารือเกี่ยวกับอายุความการขอรับบำเหน็จปกติและบำเหน็จตกทอดดังนี้

1. สำนักงานคลังเขต 8 ได้มีหนังสือส่งจ่ายบำเหน็จปกติให้แก่นายหยุดยัย จิระประการวงศ์ ข้าราชการสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระนอง ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0418.3/000615 ลงวันที่ 4 เมษายน 2551 แต่โดยที่นายหยุดยัย ได้บรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2523 และลาออกจากราชการเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2536 โดยไม่ได้ขอรับบำเหน็จปกติไป ต่อมานายหยุดยัย ได้กลับเข้ารับราชการใหม่ในวันที่ 7 มกราคม 2537 โดยไม่ได้นับเวลาราชการต่อเนื่อง และลาออกจากราชการ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2550 และเลือกรับบำนาญในช่วงหลัง จึงขอหารือว่า หากพิจารณาตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 10 เรื่องอายุความขอรับบำเหน็จบำนาญปกติให้มีอายุความสามปี จะสามารถเบิกจ่ายบำเหน็จปกติให้แก่นายหยุดยัย ได้หรือไม่

2. กรณีทายาทของนายสมัย ศรีวานิล ขอให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายบำเหน็จตกทอดของ นายสมัย ศรีวานิล ซึ่งถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2545 และทายาทลงนามในแบบขอรับบำเหน็จตกทอดเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2551 หากพิจารณาตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 10 เรื่องอายุความขอรับบำเหน็จบำนาญปกติให้มีอายุความสามปี จะพิจารณาส่งจ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทของนายสมัย ศรีวานิล ได้หรือไม่

สำนักกฎหมายพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. อายุความในการขอรับบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 10 บัญญัติให้สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติให้มีอายุความสามปี แต่เนื่องจากได้เคยมีแนวการวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งได้เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรณีการยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเมื่อพ้นกำหนดอายุความสามปีแล้วนั้น หากทางราชการเห็นสมควร

เพื่อความยุติธรรม จะจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ผู้ที่ยื่นเรื่องขอรับเกินสามปีก็สามารถกระทำได
หาเป็นการผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใดไม่

2. สำหรับบำเหน็จตกทอด พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494
มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้ จึงต้องนำอายุความสิบปีตามมาตรา 193/30 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์มาใช้บังคับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางจินดา สังข์ศรีอินทร์)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

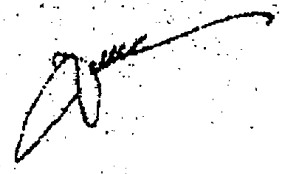
ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย
 กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บ้านเช่าบ้านญาติ โทร. 4361
 ที่ กค 0406.500147 2 วันที่ 29 ธันวาคม 2552
 เรื่อง การส่งจ่ายบ้านญาติย้ายประเภทจากแยก

เรียน คลังเขต 5

ตามที่แจ้งว่า สำนักงานคลังเขต 5 ได้รับมอบหมายบ้านญาติและบ้านเช่าต่างจังหวัด
 กองบิน 41 ราช อ. เลอพงษ์ วิไลคำภักย์ ซึ่งมีชื่อแจ้งว่า ราช อ. เลอพงษ์ มีสิทธิได้รับเบียดหนี้เดือน
 505.50 บาท ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2524 จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2539 และจะต้องย้ายประเภท
 บ้านเช่าบ้านญาติปกติเหตุด่วนเหตุร้ายในวันที่ 1 มิถุนายน 2539 แต่ ราช อ. เลอพงษ์ ก็มิได้ดำเนินการขอ
 บ้านเช่าบ้านญาติแต่อย่างใด จนพ้นกำหนดอายุความ 3 ปี ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติบ้าน
 ญาติราชการ พ.ศ. 2494 ต่อมาเมื่อปี 2552 ราช อ. เลอพงษ์ ได้มาขอรับบ้านญาติและบ้านเช่าต่างจ
 ำงขอหาหรือว่าสำนักงานคลังเขต 5 จะส่งจ่ายบ้านญาติเหตุด่วนเหตุร้ายและบ้านเช่าต่างจังหวัดได้หรือไม่
 จะส่งจ่ายในระยะเวลาเท่าใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า มาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติบ้านเช่าบ้าน
 ญาติราชการ พ.ศ. 2494 กำหนดสิทธิในการขอรับบ้านเช่าบ้านญาติปกติให้มีอายุความ 3 ปี เมื่อชื่อแจ้ง
 ปรากฏว่า กองทัพอากาศมีคำสั่งให้ ราช อ. เลอพงษ์ พ้นจากกองทัพอากาศเพื่อรับบ้านเช่าบ้านญาติตั้งแต่วันที่
 1 มิถุนายน 2539 อายุความการขอรับบ้านเช่าบ้านญาติของ ราช อ. เลอพงษ์ จึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่ดังกล่าว
 แต่จากการที่ ราช อ. เลอพงษ์ ได้ยื่นแบบขอรับบ้านเช่าบ้านญาติปกติเมื่อปี 2552 ซึ่งเป็นเวลาเกินกว่า 3 ปี
 สิทธิในการขอรับบ้านญาติของ ราช อ. เลอพงษ์ จึงขาดอายุความตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติบ้าน
 ญาติราชการ พ.ศ. 2494 ดังนั้น ราช อ. เลอพงษ์ จึงไม่มีสิทธิได้รับบ้านญาติปกติเหตุด่วนเหตุร้าย และมีอ
 สิทธิได้รับบ้านญาติ ราช อ. เลอพงษ์ ก็ย่อมไม่มีสิทธิได้รับบ้านเช่าต่างจังหวัดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวสุกฤษฎิ์รัตน์ รัตนไชย)
 รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
 อธิบดีกรมบัญชีกลาง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

สำนักกฎหมาย

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง นำเน้นจบ้านานู โทร. 4361

ที่ กค 0406.5/ 0004 ๑1

วันที่

๕ มิถุนายน 2553

เรื่อง สิทธิในการขอรับเบี้ยหวัด

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ

ตามที่แจ้งว่า กรมสวัสดิการทหารอากาศ ได้ส่งแบบขอรับเบี้ยหวัดราย จ.อ. รั้งซี สิทธิรส ซึ่งลาออกจากราชการเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2527 มีสิทธิรับเบี้ยหวัดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเบี้ยหวัด พ.ศ. 2495 โดยในช่วงเวลาดังกล่าว จ.อ. รั้งซี มิได้ยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดแต่อย่างใด แต่ได้มายื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553 โดยมีได้มีการชี้แจงความจำเป็นและเหตุผล ที่ทำให้ไม่ได้มายื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดภายในเวลา จึงขอหารือดังนี้

1. สิทธิในการขอรับเบี้ยหวัดมีอายุความหรือไม่ ถ้ามี มีกำหนดระยะเวลาที่ปี
2. กรณีของ จ.อ. รั้งซี มีสิทธิในการยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. แนวคำตอบในกรณีนี้ถือเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการขอรับและการส่งจ่ายเบี้ยหวัด

กับรายอื่น ๆ ได้หรือไม่ หรือเป็นแนวปฏิบัติเฉพาะราย

ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักกฎหมายพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ. 2495 มิได้บัญญัติเรื่องอายุความ ในการขอรับเบี้ยหวัดไว้แต่ประการใด ดังนั้น อายุความในการขอรับเบี้ยหวัดจึงต้องพิจารณาตาม มาตรา 193/30 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติเรื่องกำหนดอายุความ ไว้ว่า อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี ดังนั้น ผู้มีสิทธิรับเบี้ยหวัดจึงต้องยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดภายในสิบปี นับแต่วันที่มิสิทธิได้รับเบี้ยหวัด

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/9 บัญญัติให้ สิทธิเรียกร้องใด ๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สิทธิเรียกร้องนั้นเป็นอันขาดอายุความ กรณี จ.อ. รั้งซี มีสิทธิรับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2527 แต่มายื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553 โดยระยะเวลาได้ล่วงเลยมาประมาณ 26 ปี เป็นการยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัดเกินอายุความ 10 ปี สิทธิเรียกร้อง ดังกล่าวจึงขาดอายุความ ซึ่ง จ.อ. รั้งซี มิได้ชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นที่มายื่นขอรับเบี้ยหวัดล่าช้า จ.อ. รั้งซี จึงหมดสิทธิในการยื่นเรื่องขอรับเบี้ยหวัด

3. สำหรับแนวคำตอบในเรื่องนี้ จะถือเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการขอรับและการส่งจ่ายเบี้ยหวัด กับรายอื่น ๆ ได้ ก็เฉพาะแต่กรณีที่มีประเด็นปัญหาที่ใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง หากมีประเด็นปัญหาที่แตกต่างกัน ก็จะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

พร้อมนี้ได้ส่งเอกสารประกอบต้นเรื่องคืนมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวยาวิษา วิชากรณ์)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

กค.ค.บ
Low 1-4
จ.อ. รั้งซี
มิ/อ.อ. รั้งซี
13 กุมภาพันธ์ 2527
10000-
lei 1103 10000
ท.ท.อ.อ. รั้งซี
๒/๓๑๖๖๖๖๖๖
๒๕๕๓
๒
เพ็ญ
๕/๒๕๕๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

สำนักกฎหมาย

กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ โทร. 4361

ที่ กค 0406.5/ ๐๐๐๘๒๖

วันที่ ๒๖ มิถุนายน 2553

เรื่อง เง่รัดเรื่องร้องเรียนที่อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของกรมบัญชีกลาง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ

ตามที่แจ้งว่าสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ ได้รับหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ที่ กค 0203.4/7252 ลงวันที่ 20 เมษายน 2553 เง่รัดการพิจารณาข้อร้องเรียนของนายเลขหงษ์ วิโชคคำมาตย์ กรณีติดตามเรื่องขอรับเบี้ยหวัดบำนาญ ซึ่งทางสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อกฎหมายโดยตรง จึงขอให้สำนักกฎหมายดำเนินการแจ้งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทราบ และสืบเนื่องจากสำนักบริหารการรับจ่าย - เงินภาครัฐ ได้เคยหาเรื่องกรณีมีผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเมื่อพ้นกำหนดอายุความสามปีมายังสำนักกฎหมายหลายกรณี ซึ่งบางกรณีสำนักกฎหมายพิจารณาให้จ่ายบำเหน็จบำนาญ (สละประโยชน์แห่งอายุความ) แต่บางกรณีสำนักกฎหมายก็มีให้จ่ายบำเหน็จบำนาญ (ไม่สละประโยชน์แห่งอายุความ) ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงขอหารือว่า เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว สำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ ควรปฏิบัติอย่างไรเมื่อมีผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จหรือบำนาญเมื่อพ้นกำหนดอายุความสามปี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

✓ สำนักกฎหมายพิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. กรณีที่ขอให้แจ้งผลการพิจารณาข้อร้องเรียนของนายเลขหงษ์ ไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังนั้น ขอเรียนว่า ได้แจ้งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานปลัดกระทรวงการคลังแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือแจ้งผลการพิจารณาที่ส่งมาพร้อมนี้
2. สำหรับเรื่องการพิจารณาจ่ายบำเหน็จบำนาญ เมื่อผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญได้ยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญเกินอายุความสามปีนั้น ขอเรียนว่า สำนักกฎหมายได้พิจารณาเป็นรายกรณีไปว่ากรณีใดมีเหตุอันควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่ หากมีสำนักกฎหมายก็จะยกประโยชน์แห่งอายุความให้ ซึ่งสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ ก็ควรใช้หลักการพิจารณาดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

Pr. S.
(นางสาวพรรณนุช วิชากรณ)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

1. กำนัน
เพ็ญทิว

2. ดิเรก ชัยวงษ์
ก. 15๖๓๐๑.๑๐.๑๖/๑๕
๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบด้านเงินเดือน ค่าจ้าง บำเหน็จบำนาญ โทร. ๔๓๖๑
ที่ กค ๐๔๐๖.๕/ ๐๐๐๐๕๗๗ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๔

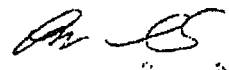
เรื่อง อายุความและการสละสิทธิแห่งอายุความ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ - จ่ายเงินภาครัฐ

ตามที่ขอให้พิจารณาว่า บุคคลใดมีอำนาจในการพิจารณาสละประโยชน์แห่งอายุความกรณีสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญขาดอายุความและอาศัยอำนาจตามกฎหมายหรือระเบียบใด ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักกฎหมายพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๐ บัญญัติให้สิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญปกติมีอายุความสามปี หากไม่ได้ใช้สิทธิภายในอายุความดังกล่าว ผู้ที่มีอำนาจสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญย่อมมีสิทธิที่จะปฏิเสธการจ่ายบำเหน็จบำนาญตามสิทธิเรียกร้องนั้นได้ แต่อย่างไรก็ดี กรณีที่มีเหตุอันควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ผู้ที่มีอำนาจสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญจะสละประโยชน์แห่งอายุความและจ่ายบำเหน็จบำนาญให้ก็ย่อมกระทำได้ ไม่เป็นการผิดหรือละเมิดต่อกฎหมายแต่ประการใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๕๓/๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๕๑ บัญญัติให้การขอให้สั่งจ่ายและการสั่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดให้อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๘ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ ตามข้อ ๑๗ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ดังนั้น อธิบดีกรมบัญชีกลางหรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายให้สั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญจึงมีอำนาจในการพิจารณาสละประโยชน์แห่งอายุความกรณีสิทธิในการขอรับบำเหน็จบำนาญขาดอายุความเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวมณฑุษา นิมมานะ)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

๖๐๓๓๑๑๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ โทร. ๔๒๔๑
 ที่ กค ๐๔๒๐.๑ / ๐๐๔๐๔ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๓
 เรื่อง... ติดตามความคืบหน้าการพิจารณาอายุความและกรณีสละสิทธิแห่งอายุความ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

ตามที่สำนักกฎหมายได้พิจารณากรณีผู้มีสิทธิรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ ยื่นเรื่องขอรับเงินดังกล่าวเกินอายุความหลายกรณี บางกรณีสำนักกฎหมายให้จ่าย เนื่องจากสละประโยชน์แห่งอายุความ บางกรณีมิให้จ่าย เนื่องจากไม่สละประโยชน์แห่งอายุความ สาเหตุที่พิจารณาแตกต่างกัน สำนักกฎหมายชี้แจงว่า ได้พิจารณาเป็นรายกรณีไปว่ากรณีใดมีเหตุอันควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่ หากมีสำนักกฎหมายจะยกประโยชน์แห่งอายุความให้ และให้สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ (สรจ.) ใช้หลักการพิจารณาดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ตามนัยหนังสือสำนักกฎหมาย ที่ กค ๐๔๐๖.๕/๐๐๐๘๒๖ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ และได้ให้ สรจ. พิจารณาในหลักการข้างต้นเมื่อ สรจ.มีหนังสือแจ้งให้สำนักกฎหมายพิจารณาในกรณีดังกล่าว สรจ. พิจารณาแล้วได้แจ้งสำนักกฎหมายว่า การพิจารณากรณียื่นขอรับเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญเกินอายุความว่า กรณีใดสมควรจะสละประโยชน์แห่งอายุความหรือไม่ สำนักกฎหมายจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการพิจารณาเสนอ การให้ สรจ. พิจารณาในหลักการข้างต้น เช่นสำนักกฎหมายน่าจะไม่เหมาะสม เนื่องจากกรณีหน่วยงานเดียวรับผิดชอบกรณีดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตาม หากจะให้งานดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของ สรจ. เพียงหน่วยงานเดียว สรจ. จะเสนอเรื่องดังกล่าวให้ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี (นางอุไร ร่มโพธิ์หยก) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีข้อมูลที่ชัดเจนประกอบการนำเรียนท่านที่ปรึกษา ขอทราบว่าการสละประโยชน์แห่งอายุความกรณีขอรับ เบี้ยหวัดหรือบำเหน็จหรือบำนาญอยู่ในอำนาจอนุมัติของอธิบดีกรมบัญชีกลางหรือปลัดกระทรวงการคลัง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และกำหนดอำนาจไว้ตามกฎหมายหรือระเบียบใด จะได้เสนอผู้บังคับบัญชาตามสายงานอนุมัติได้ถูกต้อง และหากเป็นเรื่องที่สำนักงานคลังเขต ๑-๙ รับผิดชอบ โปรดดำเนินการในลักษณะเดียวกันและแจ้งให้สำนักงานคลังเขต ๑-๙ ทราบด้วยจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อไป ตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๒๐.๑ / ๐๐๒๕๒ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ นั้น

สรจ. ขอเรียนว่า ยังไม่ได้รับแจ้งการพิจารณาเรื่องดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณากรณีข้างต้นและแจ้งผลให้ สรจ. ทราบด้วยจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องระหว่างยังมิได้รับแจ้งผลกรณีข้างต้น สรจ. จะยังคงส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาต่อไปก่อน

M. M.

(นางสาวพรวิไล เดชอมรชัย)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ โทร. 4241

ที่ กค 0420.1 / 00959

วันที่ ๑4 สิงหาคม 2553

เรื่อง อายุความและการสละสิทธิแห่งอายุความ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

ตามที่สำนักกฎหมายได้พิจารณากรณีผู้มีสิทธิรับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ ยื่นเรื่องขอรับเงินดังกล่าวเกินอายุความหลายกรณี บางกรณีสำนักกฎหมายให้จ่าย เนื่องจากสละประ โยชน์แห่งอายุความ บางกรณีมิให้จ่าย เนื่องจากไม่สละประ โยชน์แห่งอายุความ สาเหตุที่พิจารณาแตกต่างกัน สำนักกฎหมายชี้แจงว่า ได้พิจารณาเป็นรายกรณี ไปว่ากรณีใดมีเหตุอันควรเพื่อประ โยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่ หากมีสำนักกฎหมายจะยกประ โยชน์แห่งอายุความให้ และให้สำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ (สรจ.) ใช้หลักการพิจารณาดังกล่าวเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ตามหนังสือสำนักกฎหมายที่ กค 0406.5/000826 ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2553 และได้ให้ สรจ. พิจารณาในหลักการข้างต้นเมื่อ สรจ.มีหนังสือแจ้งให้สำนักกฎหมายพิจารณาในกรณีดังกล่าว นั้น

สรจ. พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า การพิจารณากรณียื่นขอรับเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญเกินอายุความว่า กรณีใดสมควรจะสละประ โยชน์แห่งอายุความหรือไม่ สำนักกฎหมายจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการพิจารณาเสนอ การให้ สรจ. พิจารณาในหลักการข้างต้นส่วนสำนักกฎหมายจะไม่เหมาะสม เนื่องจากกรณีหน่วยงานเดียว รับผิดชอบกรณีดังกล่าว

แต่อย่างไรก็ตาม หากจะให้งานดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของ สรจ. เพียงหน่วยงานเดียว สรจ. จะเสนอเรื่องดังกล่าวให้รองอธิบดีรักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบบัญชี (นางอุไร ร่มโพธิ์หยก) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้มีข้อมูลที่ชัดเจนประกอบการนำเสนอมายังรองอธิบดีฯ ขอทราบว่า การสละประ โยชน์แห่งอายุความกรณีขอรับ เบี้ยหวัดหรือบำเหน็จหรือบำนาญอยู่ในอำนาจอนุมัติของอธิบดี กรมบัญชีกลางหรือปลัดกระทรวงการคลัง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และกำหนดอำนาจไว้ตามกฎหมายหรือระเบียบใด จะได้เสนอผู้บังคับบัญชาตามสายงานอนุมัติได้ถูกต้อง และหากเป็นเรื่องที่สำนักงานคลังเขต 1-9 รับผิดชอบ โปรดดำเนินการในลักษณะเดียวกันและแจ้งให้สำนักงานคลังเขต 1-9 ทราบด้วยจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปในแนวเดียวกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและแจ้งผลให้ สรจ. ทราบด้วยจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ระหว่าง ยังไม่ได้รับแจ้งผลกรณีข้างต้น สรจ. จะส่งเรื่องให้สำนักกฎหมายพิจารณาไปก่อน

๒๓/๘

(นางสาวพรวิไล เศษอนรัมย์)

20
กรมบัญชีกลาง
บริการแก่ผู้ยื่นขอเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการรับ-จ่ายเงินภาครัฐ

๒๓/๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ธานีนีวัต กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญทหารและกฎหมายว่า
ด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน

พระมหากษัตริย์ โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้
ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญทหาร กฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มี
บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ทหารและข้าราชการพลเรือน

“ทหาร” หมายความว่า นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน ตลอดจนว่าที่ยศ
นั้น ๆ และพลทหารประจำการ

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือน ข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลา
การ ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนใน

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๘/ตอนที่ ๒๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑/๑๑ เมษายน ๒๕๕๕

มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ข้าราชการพลเรือน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๗

(๑) ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ และข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งถูกไล่ออกจากราชการเพราะมีความผิด

(๒) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการและข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ ซึ่งถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการเพราะมีความผิด

(๓) ข้าราชการวิสามัญหรือลูกจ้าง เว้นแต่ในกรณีที่มีข้อกำหนดให้บำเหน็จหรือบำนาญไว้ในหนังสือสัญญาจ้างตามความต้องการของรัฐบาล

(๔) ผู้ซึ่งรัฐบาลกำหนดเงินอย่างอื่นไว้ให้แทนบำเหน็จหรือบำนาญแล้ว

(๕) ผู้ซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์

(๖) ผู้ซึ่งไม่เคยรับราชการมาก่อน แต่ได้เป็นทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร เมื่อปลดเป็นกองหนุนแล้วและได้เข้ารับราชการอีก โดยเวลารับราชการจะติดต่อกับเวลาราชการกองประจำการหรือไม่ก็ตาม ยังไม่ครบหนึ่งปีบริบูรณ์

มาตรา ๙ ข้าราชการมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญปกติด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุทดแทน
- (๒) เหตุทุพพลภาพ
- (๓) เหตุสูงอายุ
- (๔) เหตุรับราชการนาน

มาตรา ๑๐ สิทธิในการขอบำเหน็จบำนาญปกติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุความสามปี

มาตรา ๑๑ บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนนั้น ให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากประจำการเพราะเลิก หรือยุบตำแหน่ง หรือซึ่งมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มี ความผิด หรือซึ่งออกตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือทหารซึ่งออกจากกองหนุนเบ็ดเสร็จ

มาตรา ๑๒ บำเหน็จบำนาญเหตุทุพพลภาพนั้น ให้แก่ข้าราชการผู้ป่วยเจ็บทุพพลภาพ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป

มาตรา ๑๓ บำเหน็จบำนาญเหตุสูงอายุนั้น ให้แก่ข้าราชการผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว

มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๕๑^{๖๖} เมื่อกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการเจ้าสังกัดซึ่งมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรม หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้รับเรื่องราวขอรับบำเหน็จหรือบำนาญแล้วให้รีบตรวจสอบ และนำส่งให้ถึงกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันรับ และให้กระทรวงการคลังรับพิจารณาสั่งภายในยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันรับ ทั้งนี้ เว้นแต่ความล่าช้าเป็นเพราะความผิดของผู้ขอหรือส่วนราชการเจ้าสังกัด แล้วแต่กรณี

การขอให้ส่งจ่ายและการส่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

ลักษณะ ๕
การเสียสิทธิรับบำนาญ

มาตรา ๕๒^{๖๗} (ยกเลิก)

มาตรา ๕๓^{๖๘} ข้าราชการซึ่งมิใช่ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการหรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการผู้ใดมีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงแก่ความตายก่อนได้รับการวินิจฉัยในเรื่องที่กระทำผิดวินัยนั้น ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาวินิจฉัยว่า ถ้าผู้นั้นไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะต้องได้รับโทษถึงไล่ออกหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษถึงไล่ออก หายาทไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดตามมาตรา ๔๘

ในกรณีที่ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการหรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการผู้ใดมีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงถึงแก่ความตายก่อนได้รับการวินิจฉัยในเรื่องที่กระทำผิดวินัยนั้น ให้กระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาวินิจฉัยว่า ถ้าผู้นั้นไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะต้องได้รับโทษถึงไล่ออกหรือปลดออกหรือไม่ ถ้ากระทรวงเจ้าสังกัดเห็นว่าผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษถึงไล่ออกหรือปลดออก หายาทไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดตามมาตรา ๔๘

มาตรา ๕๔ ผู้ซึ่งได้รับบำนาญปกติหรือมีสิทธิได้รับบำนาญปกติ หรือได้รับบำนาญพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ หรือทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัด ผู้ใดกระทำความผิดอาญาซึ่งไม่ใช่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือถูกฟ้องว่าเป็นบุคคลล้มละลาย หุจรีต ถ้าถึงแก่ความตายก่อนมีคดีหรือก่อนคดีถึงที่สุด ให้กระทรวงเจ้าสังกัดที่ผู้นั้นเคยสังกัดอยู่

^{๖๖} มาตรา ๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๖

^{๖๗} มาตรา ๕๒ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๖๘} มาตรา ๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๓

ระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

พ.ศ. 2527

เพื่อให้การขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการเป็นไปโดยสะดวก และรวดเร็ว
โดยอำนาจตามความในมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494
และแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2526
กระทรวงการคลังจึงกำหนดระเบียบการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่าย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2527"

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2528 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบการขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญข้าราชการ และเงินทดแทน
ข้าราชการวิสามัญ พ.ศ. 2505

บรรดาระเบียบข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้
ให้ระเบียบนี้แทน เว้นแต่มีข้อตกลงของส่วนราชการกับกระทรวงการคลังให้ปฏิบัติเป็นอย่างอื่น

ข้อ 4 ในระเบียบนี้ คำว่า "บำเหน็จบำนาญ" ถ้ามิได้ว่าไว้เป็นการเฉพาะในเรื่องใด
หมายความถึง บำเหน็จปกติ บำนาญปกติ บำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ บำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด
หรือบำนาญพิเศษกรณีข้าราชการตายและบำเหน็จตกทอดกรณีผู้รับบำนาญตาย

ข้อ 4¹ ทวิ บรรดาแบบพิมพ์ที่ใช้ตามระเบียบนี้ ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 4¹ ดริ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

การยื่นเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญ

ก. บำเหน็จบำนาญปกติ

ข้อ 5¹ เมื่อข้าราชการรับทราบคำสั่งอนุญาตให้ลาออก หรือให้ออกจากราชการ หรือ
ปฏิบัติงานเสร็จในวันใด ให้หน่วยงานต้นสังกัดผู้เบิกจ่ายเงินเดือนของผู้นั้นงดเบิกจ่ายเงินเดือน
และให้หมายเหตุวันทราบคำสั่งหรือวันที่ผู้นั้นส่งมอบงานเสร็จในบัตรเงินเดือน (ยกเว้นผู้ที่ออกจากราชการ
เพราะครบเกษียณอายุให้บันทึกรายการในบัตรเงินเดือนให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน) หากมีการเบิกเงินเดือนเกิน
ที่สั่งเงินที่เบิกเกินคืนให้เป็นการเสร็จสิ้นไป พร้อมทั้งบันทึกการนำส่งลงไม่บัตรเงินเดือนด้วย

ให้หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รับรองสำเนาภาพถ่ายบัตร
เงินเดือนที่บันทึกรายการตามวรรคก่อน เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบเรื่องขอรับบำเหน็จบำนาญ

หรือจังหวัดที่ผู้ตายรับบำนาญครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี และให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรวบรวมหลักฐาน เช่นเดียวกับกรณีข้าราชการตายตามข้อ 11 (ยกเว้นหลักฐานเกี่ยวกับการรับราชการ และหลักฐานเกี่ยวกับการตายตามข้อ 11.1.3 และ 11.1.4) แบบแบบคำขอ

ฉ. บำเหน็จดำรงชีพ

ข้อ 15/1⁶ ให้ผู้รับบำนาญซึ่งประสงค์จะขอรับบำเหน็จดำรงชีพกรอรายการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขอรับบำเหน็จดำรงชีพในแบบคำขอ (แบบ 5300) ให้ครบถ้วน แล้วลงชื่อแสดงเจตนาขอรับ โดยยื่นต่อส่วนราชการ หรือจังหวัดที่ผู้นั้นรับบำนาญ แล้วแต่กรณี พร้อมกับส่งสำเนาทะเบียนบ้าน ที่มีเลขประจำตัวประชาชนให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแบบแบบคำขอ

กรณีข้าราชการที่ออกจากราชการและขอรับบำนาญปกติและหรือบำนาญพิเศษ เหตุทุพพลภาพ หากประสงค์จะขอรับบำเหน็จดำรงชีพให้ผู้มีสิทธิและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดำเนินการ โดยใช้หลักฐานการขอรับบำเหน็จดำรงชีพเช่นเดียวกับการขอรับบำนาญปกติและหรือบำนาญพิเศษ เหตุทุพพลภาพ

หมวด 2

การส่งเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญ

ข้อ 16⁶ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกรอกข้อความในแบบคำขอรับบำเหน็จบำนาญ ให้ครบถ้วน และรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับการขอรับบำเหน็จบำนาญ แล้วเสนอหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ลงนามในแบบคำขอแล้วส่งไปยังสำนักบริหารการเบิกจ่ายเงิน กรมบัญชีกลาง (ไม่ต้องมีหนังสือนำส่ง) ทั้งนี้ ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการเจ้าสังกัด ที่มีฐานะไม่ต่ำกว่ากรมหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี รับผิดชอบเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญและ ส่งกรมบัญชีกลางภายในสามสิบวันนับแต่วันรับเรื่องราว

⁶ สำหรับการส่งแบบขอรับเฉพาะบำเหน็จบำนาญปกติ และบำเหน็จดำรงชีพของหน่วยงาน ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้ส่งไปยังสำนักงานคลังเขตที่หน่วยงานนั้นอยู่ภายในเขตทำการ (ไม่ต้องมีหนังสือ นำส่ง)

กรณีขอรับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ หรือบำนาญพิเศษของผู้อุปการะ ผู้อยู่ในอุปการะ ซึ่งมีบทบัญญัติของกฎหมายให้เจ้ากระทรวงเป็นผู้พิจารณากำหนดอัตรา หรือกำหนดส่วนบำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานต้นสังกัดตามวรรคหนึ่งเสนอให้ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวงเจ้าสังกัดพิจารณา และดำเนินการตามนัยดังกล่าว แล้วส่งไปยังกรมบัญชีกลาง

หมวด 3

การส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ

ข้อ 17² การส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้ที่ อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมาย ที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกองหรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 8

เมื่อกรมบัญชีกลางได้รับเรื่องราวขอรับบำเหน็จบำนาญแล้ว ให้ตรวจสอบและพิจารณา
จ่ายแล้วแจ้งให้ส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือจังหวัดผู้ขอ และผู้เบิกตามความในหมวด 4 โดยระบุ
เงินที่จ่าย จำนวน และชื่อผู้รับให้ชัดเจน

กรณีที่ไม่จ่ายบำเหน็จ หรือบำนาญรายได้ให้กรมบัญชีกลางแจ้งผลให้ส่วนราชการเจ้าสังกัด
หรือจังหวัดผู้ขอทราบ

เมื่อผู้มีสิทธิรับบำเหน็จหรือบำนาญได้รับบำเหน็จหรือบำนาญจากส่วนราชการผู้เบิกแล้ว
ขอเปลี่ยนแปลงความประสงค์ในการขอรับบำเหน็จหรือบำนาญอีกไม่ได้

เมื่อผู้มีสิทธิรับบำนาญ ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้รับเงินประเดิม
เงินชดเชยจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว จะขอเปลี่ยนแปลงความประสงค์เป็นขอรับ
บำเหน็จแทนไม่ได้

หมวด 4
การเบิกบำเหน็จบำนาญ

ข้อ 18 การเบิกบำเหน็จบำนาญ ให้ปฏิบัติดังนี้

18.1 กรณีที่รับทางส่วนกลาง ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือผู้เบิกบำนาญ
ครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี เป็นผู้เบิก แต่ถ้าไม่มีส่วนราชการเจ้าสังกัดผู้เบิกบำนาญทางส่วนกลาง
สำนักงานปลัดกระทรวงหรือทบวงเจ้าสังกัดเป็นผู้เบิก

18.2 กรณีที่รับทางส่วนภูมิภาค ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดหรือแผนกเจ้าสังกัด หรือ
ผู้เบิกบำนาญครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี ในจังหวัดหรืออำเภอที่มีคลังอำเภอเป็นผู้เบิก แต่ถ้าไม่มีส่วนราชการ
เจ้าสังกัดหรือแผนกเจ้าสังกัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้เบิก หรือ
มอบหมายให้เจ้าหน้าที่แผนกใดที่เห็นสมควรเป็นผู้เบิกก็ได้

การขอรับบำเหน็จบำนาญผ่านทางธนาคารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่
กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ 18 ทวิ บำนาญที่กรมบัญชีกลางส่งจ่ายให้ทางใด ถ้าผู้รับบำนาญประสงค์จะขอโอน
ไปจ่ายทางอื่น ให้ผู้รับบำนาญแจ้งให้ส่วนราชการผู้เบิกทราบ เมื่อส่วนราชการผู้เบิกตรวจสอบถูกต้องแล้ว
ให้ผู้เบิกลงนามรับรองในหนังสือสำคัญการโอนบำนาญ (แบบ 5312) แล้วส่งไปยังสำนักเบิกบำนาญ
จำนวน 4 ฉบับ กรณีที่เบิกบำนาญกับกรมบัญชีกลาง หรือจำนวน 5 ฉบับ กรณีที่เบิกกับสำนักงานคลัง
การส่งโอนบำนาญให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมบัญชีกลาง หรือผู้ที่อธิบดีกรมบัญชีกลาง
มอบหมาย สำหรับส่วนภูมิภาคให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด
มอบหมาย

เมื่อส่งโอนบำนาญแล้ว ให้สำนักเบิกบำนาญเก็บต้นฉบับไว้ 1 ฉบับ แล้วแจ้งการโอน
รวมทั้งส่งบัตรบำนาญให้สำนักเบิกบำนาญที่จะรับโอน และแจ้งส่วนราชการผู้เบิกที่ขอโอนพร้อมทั้ง
ฉบับเพื่อส่งให้ส่วนราชการผู้เบิกที่รับโอนทราบ กรณีโอนระหว่างจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง
ให้สำนักเบิกบำนาญแจ้งการโอนให้กรมบัญชีกลางทราบด้วย

เมื่อสำนักเบิกบำนาญได้รับรองหนังสือสำคัญการโอนบำนาญแล้ว ให้งดเบิกบำนาญ
หรือผู้รับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑

แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และบทบัญญัติลักษณะ ๒๓ มาคม ของบรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑ และบรรพ ๓ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ยกเลิกบทบัญญัติบรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๑ และบรรพ ๒ ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ให้ยกเลิกลักษณะ ๒๓ มาคม ของบรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและ

ลักษณะ ๖

อายุความ

หมวด ๑

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๑๙๓/๙ สิทธิเรียกร้องใดๆ ถ้ามิได้ใช้บังคับภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สิทธิเรียกร้องนั้นเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา ๑๙๓/๑๐ สิทธิเรียกร้องที่ขาดอายุความ ลูกหนี้มีสิทธิที่จะปฏิเสธการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องนั้นได้

มาตรา ๑๙๓/๑๑ อายุความที่กฎหมายกำหนดไว้วัน คู่กรณีจะตกลงกันให้งดใช้หรือขยายออกหรือยื่นเข้าไม่ได้

มาตรา ๑๙๓/๑๒ อายุความให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไปถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องให้งดเว้นกระทำการอย่างใดให้เริ่มนับแต่เวลาแรกที่ฝ่าฝืนกระทำการนั้น

มาตรา ๑๙๓/๑๓ สิทธิเรียกร้องที่เจ้าหนี้ยังไม่อาจบังคับได้จนกว่าจะได้ทวงถามให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ให้เริ่มนับอายุความตั้งแต่เวลาแรกที่อาจทวงถามได้เป็นต้นไป แต่ถ้าลูกหนี้ยังไม่ต้องชำระหนี้จนกว่าระยะเวลาหนึ่งจะได้ล่วงพ้นไปแล้วนับแต่เวลาที่ได้ทวงถามนั้น ให้เริ่มนับอายุความตั้งแต่ระยะเวลานั้นได้สิ้นสุดไปแล้ว

มาตรา ๑๙๓/๑๔ อายุความย่อมระงับหยุดยั้งในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ลูกหนี้รับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องโดยทำเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ให้ ชำระหนี้ให้บางส่วน ชำระดอกเบี้ย ให้ประกัน หรือกระทำการใดๆ อันปราศจากข้อสงสัย แสดงให้เห็นเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

(๒) เจ้าหนี้ได้ฟ้องคดีเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องหรือเพื่อให้ชำระหนี้

(๓) เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย

(๔) เจ้าหนี้ได้มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา

(๕) เจ้าหนี้ได้กระทำการอื่นใดอันมีผลเป็นอย่างเดียวกันกับการฟ้องคดี

หรือผู้พิทักษ์ของตนนั้น ถ้าจะครบกำหนดลงในขณะที่บุคคลดังกล่าวยังไม่ถึงความสามารถเต็ม ภูมิ หรือในระหว่างหนึ่งปีนับแต่วันที่บุคคลดังกล่าวไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลหรือผู้ พิทักษ์ อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับแต่วันที่บุคคลนั้นได้ถึง ความสามารถเต็มภูมิหรือได้มีผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี แต่ถ้า อายุความสิทธิเรียกร้องนั้นมีระยะเวลาสั้นกว่าหนึ่งปี ก็ให้นำกำหนดระยะเวลาที่สั้นกว่านั้นมาใช้ แทนกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีดังกล่าว

มาตรา ๑๙๓/๒๒ อายุความสิทธิเรียกร้องระหว่างสามีภริยา ถ้าจะครบกำหนด ก่อนหรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะ ครบหนึ่งปีนับแต่วันที่การสมรสสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๙๓/๒๓ อายุความสิทธิเรียกร้องอันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้ตาย ถ้า จะครบกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันตาย อายุความนั้นยังไม่ครบกำหนดจนกว่าจะครบหนึ่งปีนับ แต่วันตาย

มาตรา ๑๙๓/๒๔ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว ลูกหนี้จะสละประโยชน์แห่ง อายุความนั้นเสียก็ได้ แต่การสละประโยชน์เช่นว่านี้ไม่มีผลกระทบกระเทือนสิทธิของ บุคคลภายนอกหรือผู้ค้ำประกัน

มาตรา ๑๙๓/๒๕ เมื่ออายุความครบกำหนดแล้ว ให้มีผลย้อนหลังขึ้นไปถึงวันที่ เริ่มนับอายุความ

มาตรา ๑๙๓/๒๖ เมื่อสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานขาดอายุความให้สิทธิ เรียกร้องส่วนที่เป็นอุปกรณ์นั้นขาดอายุความด้วย แม้ว่าอายุความของสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็น อุปกรณ์นั้นจะยังไม่ครบกำหนดก็ตาม

มาตรา ๑๙๓/๒๗ ผู้รับจำนอง ผู้รับจำนำ ผู้ทรงสิทธิยึดหน่วง หรือผู้ทรง บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินของลูกหนี้อันตนได้ยึดถือไว้ ยังคงมีสิทธิบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่ จำนอง จำนำ หรือที่ได้อึดถือไว้ แม้ว่าสิทธิเรียกร้องส่วนที่เป็นประธานจะขาดอายุความแล้วก็ตาม แต่จะใช้สิทธินั้นบังคับให้ชำระดอกเบี้ยที่ค้างย้อนหลังเกินห้าปีขึ้นไปไม่ได้

มาตรา ๑๙๓/๒๘ การชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องซึ่งขาดอายุความแล้วนั้นไม่ว่า มากน้อยเพียงใดจะเรียกคืนไม่ได้ แม้ว่าผู้ชำระหนี้จะไม่รู้ว่สิทธิเรียกร้องขาดอายุความแล้วก็ตาม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับแก่การที่ลูกหนี้รับสภาพความรับผิดชอบโดยมี หลักฐานเป็นหนังสือ หรือโดยการให้ประกันด้วย แต่จะอ้างความข้อนี้ขึ้นเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกัน

เดิมไม่ได้

มาตรา ๑๙๓/๒๔ เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องไม่ได้

หมวด ๒
กำหนดอายุความ

มาตรา ๑๙๓/๓๐ อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๙๓/๓๑ สิทธิเรียกร้องของรัฐที่จะเรียกเอาค่าภาษีอากรให้มีกำหนดอายุความสิบปี ส่วนสิทธิเรียกร้องของรัฐที่จะเรียกเอาน้อย่างอื่นให้บังคับตามบทบัญญัติในลักษณะนี้

มาตรา ๑๙๓/๓๒ สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุด หรือโดยสัญญาประนีประนอมยอมความ ให้มีกำหนดอายุความสิบปี ทั้งนี้ ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนดอายุความเท่าใด

มาตรา ๑๙๓/๓๓ สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ให้มีกำหนดอายุความห้าปี

(๑) ดอกเบี้ยค้างชำระ

(๒) เงินที่ต้องชำระเพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ

(๓) ค่าเช่าทรัพย์สินค้างชำระ เว้นแต่ค่าเช่าสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๙๓/

๓๔ (๖)

(๔) เงินค้างจ่าย คือ เงินเดือน เงินปี เงินบำนาญ ค่าอุปการะเลี้ยงดูและเงินอื่น ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกับที่มีการกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา

(๕) สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๙๓/๓๔ (๑) (๒) และ (๔) ที่ไม่อยู่ในบังคับอายุความสองปี

มาตรา ๑๙๓/๓๔ สิทธิเรียกร้องดังต่อไปนี้ ให้มีกำหนดอายุความสองปี

(๑) ผู้ประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรม ผู้ประกอบหัตถกรรม ผู้ประกอบศิลปอุตสาหกรรมหรือช่างฝีมือ เรียกเอาค่าของที่ได้ส่งมอบ ค่าแรงงานที่ได้ทำ หรือค่าดูแลกิจการของผู้อื่น รวมทั้งเงินที่ได้ออกหัตถรองไป เว้นแต่เป็นการที่ได้ทำเพื่อกิจการของฝ่ายลูกหนี้นั่นเอง

(๒) ผู้ประกอบเกษตรกรรมหรือการป่าไม้ เรียกเอาค่าของที่ได้ส่งมอบอันเป็น